

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

FACULTY OF INFORMATION TECHNOLOGY

**TUNELOVANIE DÁTOVÝCH PRENOSOV
CEZ DNS DOTAZY**

DNS TUNNELLING

SEMESTRÁLNÍ PROJEKT

TERM PROJECT

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

PAVEL KRATOCHVÍL

BRNO 2022

Obsah

1	Úvod do problematiky	2
1.1	Systém DNS	2
1.2	Riziká systému DNS	2
2	Popis fungovania	3
2.1	Spôsob exfiltrácie v DNS pakete	3
2.2	Kódovanie dát	3
2.3	Potvrdenie príjmu dát	4
2.4	Odosielanie dát	5
2.5	Klientská časť aplikácie	5
2.6	Serverová časť aplikácie	5
2.7	Testovanie	5
	Literatura	7

Kapitola 1

Úvod do problematiky

1.1 Systém DNS

Systém DNS(Domain Name System) sa používa na preklad doménových mien na IP adresy. V praxi sa užívateľ dotazuje na doménové mená, ktoré su ľahko čitateľné a zapamätateľné, napríklad pri otvorení webového prehliadača a vyhľadani adresy `www.google.com`. Následne prebieha preklad doménového mena na IP adresu v sérii DNS požiadavkov na nakonfigurovaný DNS server na danom počítači a v prípade, ak nedostane vyžadovaný preklad pokračuje v dotazovaní na servery v hierarchickej štruktúre DNS. Tento systém je veľmi robustný a rezilientný voči útokom.

Keďže ide v dnešnej dobe o základnú službu, ktorá uľahčuje používanie internetu, DNS pakety obsahujúce dotazy a odpovede sa stali takmer samozrejmovou súčasťou internetovej prevádzky a môžeme ich nájsť ľahko nájsť vo výstupoch sieťových analyzátorov(napr. Wireshark). Využívanie systému DNS vyžaduje, aby mohli prechádzať cez rôzne stupne zabezpečenia internej siete do globálneho internetu. Na rozlíšenie DNS paketov vo výpise slúži niekoľko jeho charakteristických znakov ako napríklad: pakety využívajú nespoľahlivý protokol UDP, sú posielané na cieľový port 53 ako aj telo UDP paketu, ktoré má stanovenú štruktúru[1].

1.2 Riziká systému DNS

Keby chcel niekto dostať citlivé dáta von zo zabezpečenej siete, tak na to má niekoľko možností. Ak pomineme možnosť využiť fyzické médium, zostala by mu jediná možnosť - využiť sieťové služby a odoslať ich prostredníctvom internetu. Na to by mohol využiť mnoho rôznych protokolov, prípadne aj dodatočné šifrovanie ich obsahu(napr. TLS), no excesívna prevádzka odchádzajúcich paketov by mohla pôsobiť podozrivo. Práve DNS pakety sa dajú využiť na exfiltráciu citlivých dát vytváraním dotazov na vonkajšie DNS servery relatívne nenápadne. Neblokovanie prichádzajúcich a odchádzajúcich DNS paketov, prípadne absencia kontroly ich obsahu predstavuje hrozbu pre zabezpečenie siete. No keďže prevádzka DNS často nie je monitorovaná, vytvára to priestor pre typ útoku s názvom DNS Tunneling(Tunelovanie dátových prenosov cez DNS dotazy). Tento typ zraniteľnosti a útoku naň bol prvý krát publikovaný v roku 1998[2] a bude sa ňou zaoberať tento projekt.

Kapitola 2

Popis fungovania

Projekt pozostáva z dvoch častí-odosielateľa(`dns_sender`), prijímateľa(`dns_receiver`) a testovacieho programu(`dns_tester`). Časť `dns_sender` predstavuje klienta na internej sieti odosielajúceho dáta a `dns_receiver`, ktorý plní funkciu DNS serveru. Dáta môžu byť v akomkoľvek formáte, teda aj binárne. To znamená, že ich je potrebné zakódovať do znakov povolených v DNS pakete. V rámci komunikácie medzi odosielaťelom a príjemcom musí tiež prebehnúť odoslanie názvu pre prenášaný súbor a tiež správa na konci prenosu o odoslaní všetkých dát.

2.1 Spôsob exfiltrácie v DNS pakete

Jediné miesto v DNS pakete, kam sa dá uložiť vaše množstvo dát je do dotazovanej domény, v terminológii DNS systému nazývanej `QNAME`[1]. Podľa definície formátu DNS paketu, je možné sa dotazovať aj na viacero domén, ktorých počet je potom zaznamenaný v poli `QDCOUNT`. Keďže sa ale v praxi toto pole ako ani možnosť dotazovať sa na viacero domén nepoužíva, rozhodol som sa na dotazovaní sa v každom pakete iba na jedno doménové meno.

2.2 Kódovanie dát

Na to, aby bol DNS paket validný musí mať správnu štruktúru, správne kódovanie a dotazovaná doména musí byť tzv. Fully Qualified Domain Name(FQDN). Doménové meno splňujúce tento štandard musí pozostávať iba z alfanumerický znakov a pomlčky, maximálny počet znakov medzi oddeľovačom(bodkami) je 63 a jej celková dĺžka nesmie presiahnuť 255 znakov.

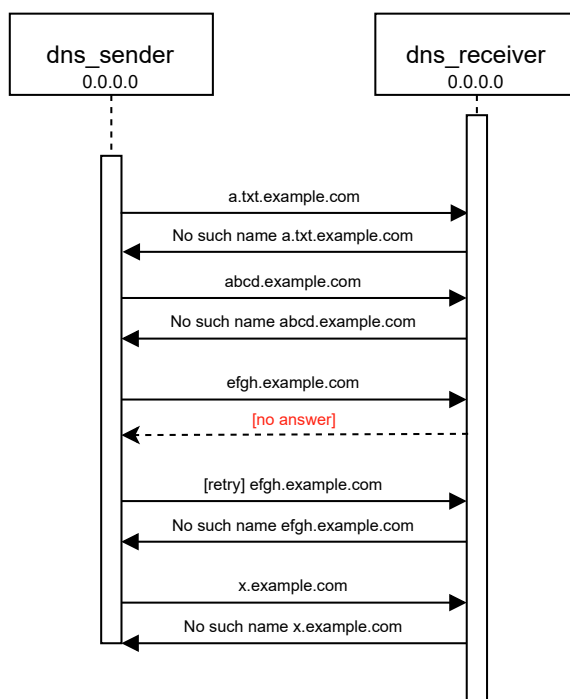
Jedným z povinných parametrov oboch programov je `base_host`, ktorý predstavuje koreňovú doménu pre všetky dotazované domény. To znamená, že ak by moje dáta na odoslanie boli reťazec `aaa` a zadaný `base_host` by bol `example.com`, dotazovaná doména by bola `aaa.example.com`. Parameter `base_host` musí byť na oboch stranách rovnaký pre správne oddelenie dát od koreňovej domény.

Pre kódovanie dát som zvolil vlastnú implementáciu kódovania `base16`, ktorá rozdelí každý binárny znak na dva a po posune do alfanumerického rozsahu sa premietne do znakov `a` až `p`. Toto kódovanie som zvolil kvôli jednoduchosti implementácie ale bolo potrebné ošetriť prípad keby sa do dátovej časti zmestil iba nepárny počet znakov. V tom prípade by na strane odosielaťela nebolo možné správu dekodovať, keďže by mu chýbali 4b posledného znaku. Preto v každej správe odosielam párny počet zakódovaných znakov.

Pred odoslaním dát musia byť prevedené do špeciálneho DNS formátu, v ktorom je doménové meno pozmenené spôsobom, že každý oddeľovač(bodka) je nahradený počtom znakov, ktoré na ním nasleduje. Tento počet, nazývaný tiež **length octet** má veľkosť presne jedného bajtu.

2.3 Potvrdenie príjmu dát

Na potvrdenie príjmu dát odosielať zo strany príjemcu využívam pole DNS hlavičky **RCODE** určeného na kód odpovede. Ako odpoveď som zvolil kód 3, teda že doména nebola nájdená(dotazované doménové meno nebolo nájdené). Keďže v odosielaných paketoch vypínam rekurziu vyhľadávania, dotazovaný DNS server sa nebude ďalej dotazovať v stromovej štruktúre DNS serverov. Takiež v potvrdzovacích paketoch mením pre zachovanie validity prenosu hodnotu v poli **QR** na 1, čo značí odpoveď DNS serveru. Odosielateľ po prijatí potvrdzovacej odpovede pokračuje odoslaním ďalšieho paketu.

Obrázek 2.1: Príklad komunikácie pre prenos zakódovaného reťazca "abcdefgh". Pre demonštráciu sú odoslané 2 malé pakety, zároveň na jeden paket nedostal odosielateľ odpoveď.

2.4 Odosielanie dát

Komunikáciu začína vždy klient(`dns_sender`). Pri nepotvrdení príjmu paketu zo serverovej časti sa opakuje odoslanie a príjem potvrdenia. Klientská aj serverová časť majú každá vlastný počet sekúnd na vypršanie požiadavku. Pre `dns_receiver` som nastavil 10s a pre `dns_receiver` sú nastavené 3s. Tým pádom ak po zahájení prenosu nedostane server 10s ďalší paket, prenos sa ukončí a čaká na ďalšie zahájenie prenosu. Pre klientskú časť vypršanie limitu nastáva ak dané 3s nedostane potvrdzujúcu odpoveď, potom nasledujú ešte dva pokusy(každý opäť s 3s limitom). Ak ani potom nedostane potvrdenie, program sa ukončí.

2.5 Klientská časť aplikácie

Program na strane klienta na začiatku vykonáva niekoľko kontrol, ako napríklad kontrolu dĺžky parametra `base_host` a tiež či obsahuje iba povolené alfanumerické znaky, prípadne pomlčku a či nezačína číselným znakom(FQDN nesmie začínať číslom). Program pracuje stream-ovo, teda žiadne dáta okrem aktuálne odosielaného paketu neukladá do pamäti. To umožňuje rýchlejší beh programu ako aj úsporu operačnej pamäte.

Odosielanie paketov prebieha iteratívne, teda `dns_sender` odosiela ďalší paket až po potvrdení prijatia od príjemcu. V prvom pakete z klientskej časti sa nachádza meno cieľového súboru do ktorého sa má obsah na strane príjemcu uložiť. Prenos je úspešne ukončený posledným paketom, ktorých v dátovej časti odošle jediný znak `x` nasledovaný ešte reťazcom `base_host`.

2.6 Serverová časť aplikácie

Na začiatku behu programu sa overuje existencia a možnosť pre zápis do výstupného priečinku. Ak neexistuje, program sa ho pokúsi vytvoriť a nastaviť preň správne práva. Ak existuje, overí možnosť zápisu. Serverová časť aplikácie, program `dns_receiver` beží v nekonečnom cykle a čaká na prvý paket od odosielaťela. Po prijíme overí či sa sufix zhoduje s parametrom `base_host` pri spustení programu aby príjemca nezachytil a neukladal pakety iné než od nášeho odosielaťela. Po kontrole nasleduje dekodovanie a keďže v každom pakete sa nachádza iba párny počet znakov, je možné dáta hneď dekodovať do pôvodnej podoby a uložiť do otvoreného súboru. Vyhne sa tak ukladaniu dát do pamäti, čo zrýchľuje beh programu.

2.7 Testovanie

Pre testovanie som implementoval ďalšiu aplikáciu(`dns_tester`), ktorá pri správnej konfigurácii klientskej aj serverovej časti slúži ako middleman. Prijaté pakety náhodne zahadzuje, čím testujem správne fungovanie opakovaného posielania pri absencii potvrdenia. Ďalej som testoval zmenu identifikácie potvrdzovacieho paketu, čo simuluje oneskorenie odoslania potvrdenia predošlého paketu.

Závěr

Pri vypracovávaní tohto projektu som sa bližšie zoznámil so systémom DNS, jeho špecifikáciou a pravidlami a tiež s implementáciou klientskej aj serverovej časti komunikujúcich protokolom UDP. Najväčšou výzvou bol výber správneho kódovania pre zachovanie validity paketov a ošetrovanie všetkých detailov formátu a štruktúry validného DNS paketu.

Literatura

- [1] MOCKAPETRIS, P. *RFC 1035 Domain Names - Implementation and Specification*. Internet Engineering Task Force, November 1987. Dostupné z:
<http://tools.ietf.org/html/rfc1035>.
- [2] PEARSON, O. *DNS tunnel - through bastion hosts*. Apr 1998. Dostupné z:
<https://seclists.org/bugtraq/1998/Apr/79>.